

Læreplan i vg2 transport og logistikk

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 11. februar 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2021

Om faget

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg2 transport og logistikk handler om håndtering og transport av gods og personer. Programfagene skal bidra til at elevene lærer å jobbe sikkert og effektivt innenfor regelverket, og at de gjennom arbeid med ulike teknologi, verktøy og maskiner utvikler mestringsfølelse og håndlag. Programfagene skal bidra til verdiskaping og å minimere energibruken og miljøbelastningen gjennom det daglige arbeidet. Programfagene skal videre bidra til å utvikle elevenes evne til samarbeid og kommunikasjon med medelever, kunder, leverandører og kolleger.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Vg2 transport og logistikk skal bidra til yrkesidentitet og stolthet i faget. Gjennom kjennskap til ulike former for deltakelse og medvirkning i beslutningsprosesser i arbeidslivet skal faget fremme demokratiske verdier. Programfagene skal bidra til å utvikle elevenes sosiale og faglige kompetanse og respekt og toleranse gjennom samarbeid, samhandling, kreativitet og kritisk tenkning i et likeverdig og inkluderende fellesskap. Programfagene fremmer etisk bevissthet gjennom å utfordre elevene til å reflektere over hvordan respekt for og forståelse av mennesker og regelverk utgjør et viktig grunnlag for å unngå sosial dumping. Vg2 transport og logistikk skal bidra til å gi kunnskap om hvordan aktørene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv. Programfagene gir elevene kompetanse til å avlegge løyveksamnen hos Statens vegvesen.

Kjerneelementer

Teknologisk, digitalt og elektronisk utstyr

Kjerneelementet teknologisk, digitalt og elektronisk utstyr handler om oppbygningen til og sikker bruk av maskiner, utstyr og hjelpemidler til på- og avstigning og sikring av passasjerer. Kjerneelementet handler om klargjøring og håndtering av gods, lasting, lossing og løfteoperasjoner. Videre omfatter kjerneelementet systemer og program for lager- og flåtestyring og automatiserte og robotiserte løsninger.

Planlegging, produksjon og dokumentasjon

Kjerneelementet planlegging, produksjon og dokumentasjon handler om tjenesteproduksjon og arbeidsoperasjoner fra idé eller forespørsel til ferdig leveranse. Kjerneelementet handler om å utnytte tilgjengelige ressurser for å skape effektive løsninger. Videre omfatter kjerneelementet å bruke dokumentasjon for å sikre kvalitet i alle ledd.

Samhandling

Kjerneelementet samhandling handler om kommunikasjon med kunder, kolleger og oppdragsgivere og om tegngiving ved arbeidsoperasjoner. Kjerneelementet omfatter kommunikasjon mellom mennesker med ulik bakgrunn og kultur i både skole og arbeidsliv, og det inkluderer samhandling i trafikkbildet. Videre handler kjerneelementet om bruk av fagspråk og kroppsspråk.

Helse, miljø og sikkerhet

Kjerneelementet helse, miljø og sikkerhet handler om å ivareta egen helse, omgivelser, omdømme, ressurser og materiell ved utførelse av tjenesteproduksjon og arbeidsoperasjoner. Kjerneelementet handler om sikker bruk av arbeidsutstyr og hjelpemidler gjennom internkontroll og om dokumentert og sertifisert opplæring. Videre handler kjerneelementet om å forebygge psykiske og fysiske belastninger og skader.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I vg2 transport og logistikk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å danne grunnlag for en helsefremmende livsstil i en bransje tidvis påvirket av tidspres og stress. Temaet skal bidra til kunnskap om ergonomisk bruk og håndtering av arbeidsutstyr og hjelpemidler og hvordan man forebygger belastningsskader. Det handler også om yrkesrelaterte helseutfordringer og hvordan helsen kan påvirkes av søvn, kosthold og fysisk aktivitet. Videre skal temaet bidra til forståelse av langtidseffektene av valg og hvordan psykisk og fysisk helse kan påvirke deltakelsen i arbeidslivet.

Bærekraftig utvikling

I vg2 transport og logistikk handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å minimere energibruken og miljøbelastningen gjennom riktig valg av emballasje, optimal kjøring og god drift. Det handler om å se sammenhenger mellom ulike prosesser i faget og medvirke til effektive løsninger for å redusere ledetiden. Videre handler det om kunnskap om ulike framdriftsmetoder for kjøretøy og arbeidsutstyr for å ta bevisste valg for å redusere utslipp og unngå tomgangskjøring.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg2 transport og logistikk innebærer å kunne fremme ulike synspunkter, begrunne valg og drøfte problemstillinger ved bruk av et

tydelig språk og bransjerelaterte fagbegreper og uttryksmåter. Muntlige ferdigheter innebærer videre å lytte til å gi respons i spontan og forberedt samtale. Videre innebærer det å bruke fagspråk i drøfting og refleksjon over faglige emner og tilpasse muntlig tekst til mottaker og formål. Det innebærer å samtale om og drøfte arbeidsoppdrag. Det innebærer også å kommunisere egne rapporter og risikovurderinger muntlig.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg2 transport og logistikk innebærer å utforme fagtekster og rapporter, svare på henvendelser, utarbeide skriftlige planer og dokumentere arbeidsprosesser. Det omfatter å bruke fagspråk for å utforme tekster tilpasset mottaker og formål. Videre innebærer det å reflektere over aktivitetene som inngår i faget, og å bruke faglige uttrykksformer som bilder, figurer og symboler.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg2 transport og logistikk innebærer å lese og tolke relevant lov- og regelverk, arbeidsbeskrivelser, prosedyrer, håndbøker, diagrammer og tabeller. Det innebærer også å sette seg inn i nødvendig informasjon, faglitteratur og å bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve for å kunne delta aktivt i skole, arbeidsliv og samfunnsdebatter.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg2 transport og logistikk innebærer å utføre beregninger og å bruke tekniske tabeller. Det innebærer å regne med tallstørrelser knyttet til lengde, volum og vekt og å foreta fraktberegning. Videre innebærer det å beregne transporttid og avstand, å utarbeide enkle kalkyler for prisfastsettelse av transport- og løfteoppdrag og å forstå nøkkeltall i bedriftens regnskap.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg2 transport og logistikk innebærer å bruke digitale systemer i kommunikasjon, planlegging, produksjon og dokumentasjon av arbeidsoppdrag. Det innebærer videre å vise digital dømmekraft og etisk refleksjon.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering bransjeteknikk

Kompetansemål etter bransjeteknikk

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- føre personbil i henhold til gjeldende regelverk
- reflektere over og vurdere risiko i ulike situasjoner knyttet til føring av personbil
- anhuke og gi signal ved lossing og lasting etter gjeldende opplæringsplan og regelverk
- betjene truck i klassene T1, T2 og T4 etter gjeldende opplæringsplan og regelverk
- gjøre rede for innholdet i forskrift om landtransport av farlig gods og bruke dette til å planlegge transport av farlig gods i ulike klasser
- gjøre rede for rutiner og konsekvenser knyttet til uhell ved håndtering av farlig gods

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i bransjeteknikk når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker flere eller alle programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i bransjeteknikk. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i bransjeteknikk ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i bransjeteknikk basert på

kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Eleven må dokumentere gjennomført obligatorisk opplæring for førerkort klasse B i henhold til trafikkopplæringsforskriften.

Eleven må dokumentere gjennomført grunnopplæring i henhold til forskrift om landtransport av farlig gods.

Kompetansemål og vurdering transport, logistikk og løfteoperasjoner

Kompetansemål etter transport, logistikk og løfteoperasjoner

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for grunnleggende prinsipper for effektiv drift av lager og terminal
- planlegge, gjennomføre og dokumentere logistikk-, transport- og løfteoppdrag etter gjeldende regelverk
- yte service og gi kundebehandling ved ulike typer oppdrag og kartlegge kundens behov og krav til utførelse
- utføre emballering, merking og klargjøring av gods for forsendelse på en forsvarlig måte i henhold til godsets egenart og gjeldende bestemmelser
- sikre last etter gjeldende forskrifter
- bruke ulike metoder og utstyr for å utføre sikre laste-, losse- og løfteoperasjoner
- bruke og vedlikeholde manuelt, teknisk og digitalt arbeidsutstyr
- velge ut og bruke ulike teknisk- og servicerelaterte hjelpemidler ved person- og godstransport og ved logistikk og løfteoperasjoner
- sikre skadested og utføre livreddende førstehjelp
- håndtere og transportere varer med truck etter gjeldende forskrifter

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i transport, logistikk og løfteoperasjoner når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker flere eller alle programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i transport, logistikk og løfteoperasjoner. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse

opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i transport, logistikk og løfteoperasjoner ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i transport, logistikk og løfteoperasjoner basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Kompetansemål og vurdering bransjelære

Kompetansemål etter bransjelære

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beskrive sentrale områder ved etablering, ledelse og økonomisk styring av en virksomhet
- gjøre rede for sentrale lover og regler innenfor person- og godstransport, logistikk og løfteoperasjoner og beskrive forsikringsordninger i faget
- gjøre rede for begrepene og forklare sammenhengen mellom bærekraftig utvikling, miljøvennlig drift og grønn logistikk
- planlegge og utføre arbeid i samsvar med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet, sertifiseringsbestemmelser og næringens krav til kvalitet
- forklare sammenhengen mellom kosthold, fysisk helse og livsstilssykdommer og reflektere over betydningen av å ivareta egen helse
- forklare hovedtrekkene i norsk samferdselspolitikk
- forklare prosedyrer ved transport over landegrensener
- beskrive verdikjeder fra produksjon til sluttbruker og gjenvinning
- gjøre enkle økonomiske beregninger og vurdere hvilke faktorer som har betydning for prisfastsettelse av oppdrag
- reflektere over og følge yrkesetiske normer
- drøfte hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende yrkesfellesskap, og beskrive hvilke plikter og rettigheter arbeidsgiver og arbeidstaker har i arbeidslivet

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i bransjelære når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker flere eller alle programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i bransjelære. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i bransjelære ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i bransjelære basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Bransjetechnik: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Transport, logistikk og løfteoperasjoner: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Bransjelære: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Bransjetechnik, transport, logistikk og løfteoperasjoner og bransjelære: Eleven skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen der de felles programfagene inngår. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Bransjetechnik: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Transport, logistikk og løfteoperasjoner: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Bransjelære: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Bransjetechnik, transport, logistikk og løfteoperasjoner og bransjelære: Privatisten skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.